

TÜBİTAK'IN DUYURUSU :

TÜRDOK TÜRKİYEDE «TEKNİK ENFORMASYONDA YENİ BİR HİZMET»

TÜRDOK nedir?

TÜRDOK, ülkemizde «pozitif bilimler alanında temel ve uygulamalı- araştırmaları geliştirmek, teşvik etmek, düzenlemek ve koordine etmek» le görevli Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu yapısı içinde kurulmuş, Türkiye'nin ulusal dokümantasyon merkezidir. TÜRDOK, Türk bilim adamları, araştırmacıları ve Türk sanayicilerinin her türlü, yerli-yabancı kaynaklı, bilgi ve doküman ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla kurulmuştur.

Dokümantasyon Merkezleri nedir, ne yaparlar?

Yirminci yüzyıl başlarında, bir bilim adamı veya bir mühendis, mesleği ile ilgili bütün yenilikleri birkaç esaslı meslek yayınına abone olmakla veya yakınındaki bir kütüphanede ayda beş-on saat geçirmekle izleyebilirdi.

İkinci Cihan Savaşından sonraki yıllarda, bilimsel araştırma ve teknolojik gelişmeye yerilen önem artmış ve sadece büyük devletler değil, diğer devletler de varlıklarının, bağımsızlıklarının bilimsel araştırmaya ve teknolojik güce bağlı olduğunu anlamışlardır. Böylece bilim ve teknoloji büyük bir hızla gelişmiş ve buna paralel olarak bilimsel ve teknolojik gelişmeleri yansıtan yayınlar ve dokümanlar da büyük bir hızla artmış, ve artmaya devam etmektedir. Günümüzde, her konuda yapılan araştırmaların ve bu araştırmaları ve yenilikleri duyuran makale, konferans, kongre, sempozyum tebliğleri, doktora tezlerinin sayısı, yani genel anlamda bilimsel ve teknik bilgi hacmi o derece artmıştır ki, çağdaş bir bilim adamı veya mühendisin değil genel olarak mesleğinde, mesleği içinde ihtisas sahibi olduğu çok

sınırlı bir konuda bile, yenilikleri sergileyen yayınların tümünü izleme veya izlese dahi okuyabilme olanağı kalmamıştır. İlgililerin «bilgi patlaması» (information explosion) olarak nitelendirdiği bu durum dokümantasyon merkezlerinin kurulmasını, dokümantasyon hizmetlerinin geliştirilmesini ve «ikincil dergiler» (secondary journals) denen yayın türünün önem kazanmasını zorunlu kılmıştır.

İkincil dergilerin başlıcasını teşkil eden «öz (abstrakt) dergileri», «birincil dergiler» denilen diğer dergiler gibi belirli aralıklarla yayınlanır ve belirli konu veya konuları kapsarlar. Yalnız, ikincil dergilerin birincil dergilerden farkı, bunların, birincil dergilerde daha önce yayınlanmış m'akale, rapor, tez, tebliğ v.b. gibi dokümanların belli dokümantasyon kurallarına göre hazırlanmış özetlerini (abstraktlarını) yayınlamalarıdır. Abstrakt dergilerinin amacı, işi çok ve vakti az bir bilim adamı veya mühendisin kendisini ilgilendiren yayınları ve kendi alanındaki yenilikleri gereksiz vakit harcamadan kolaylıkla izlemesini sağlamaktır. Bu şekilde, bilim adamı, araştırmacı veya mühendis bilgi ve yayın yığılımı altında bunalmadan, abstrakt dergileri aracılığıyla fazla vakit harcamaksızın, dünyadaki gelişmelerle tanışık olacak, ayrıca özetini okuduğu bir makale veya dokümanın tamamını da isterse kolaylıkla bulup okuyabilecektir.

Dokümantasyon merkezlerine bağlı olarak yada bağımsız olarak çalışan abstrakt servisleri çalışma kapsamına giren konularda yapılan araştırmalarla ilgili yerli ve yabancı yayınları toplarlar. Bu yayınlar, her konuda, bu konunun uzmanı olan ve bu işle görevli kişiler tarafından okunup, değerlendirilir ve özleri (abstraktları) hazırlanır.

Hazırlanan özlükler belirli sınıflandırma sistemlerine göre sıralanarak herhangi bir biçimde yayınlanır. Çoğunlukla, bu öz dergileri ülkenin ulusal dilinde olduğu gibi, ayrıca uluslararası ölçüde kullanılan dillerden birinde de yayınlanır. Böylece, araştırma sonuçları özlük bir biçimde daha geniş çevrelere duyurulmuş olur.

TÜRDOK da, dünyadaki diğer benzerleri gibi, yukarıda anlatılan işlemleri TÜRKİYE çapında yapmaktadır. TÜRDOK tarafından «Key to Turkish Science» adıyla yayınlanan öz (abstrakt) dergileri ülkemizde ve uluslararası alanda geniş bir dağıtıma sahiptir. Ancak, okuyucularına her türlü bilgi ve doküman bulmakla görevli olan TÜRDOK'un işi burada bitmez, amaç, bilgiyi ihtiyaç duyulan zamanda, ihtiyaç duyan kişiye ulaştırmaktır. Araştırma yapan, kitap yazan, bir proje üzerinde çalışan veya uygulama yapan bilim adamı veya mühendisin kendi konusunda yayınlanmakta olan bütün ikincil yayınlara erişme olanağı veya üzerinde çalışmakta olduğu konuda daha önce neler yapılmış ve yayınlanmış olduğunu ortaya koyacak bir yayın taraması yapmaya da vakti bulunmayabilir. Bu durumda, ilgilendiği konuyu «T.B.T.A.K. TÜRDOK Bayındır Sok. 33, Yenışehir - Ankara» adresine bildirir. TÜRDOK'un konuyla ilgili uzmanı en az 5 yıl geriye gitmek üzere dünya literatürünü elindeki ikincil yayınlardan tarayarak bir referans listesini en kısa zamanda istek sahibine ulaştırır. TÜRDOK, bu hizmeti, kuruluş ve kişi arasında fark gözetmeden ücretsiz olarak yürütür.

Ayrıca, TÜRDOK'un dokümantasyon hizmetlerinden yararlanmak isteyenlere sunmakta olduğu başka bir servis de fotokopi taleplerinin karşılanmasıdır. Bilim adamı, araştırmacı veya bir mühendis çalışmaları için yararlı olduğunu düşündüğü doküman veya dokümanların fotokopisini temin etmek istediğinde yine TÜRDOK'a başvurması yeterlidir, TÜRDOK bu hizmetini de ücret talep etmeden yürütür.

Ancak gerçek şudur ki ülkemizin teknik bilgi ihtiyacı yalnız bu hizmetlerin yürütülmesiyle karşılanmış olmaz. Sanayimizin ve mühendislik hizmetlerimizin gelişmiş ülkelerde bugün olağan hale gelmiş birçok bilgi ve yöntem yenilik olarak ihtiyacı vardır. Ayrıca, ülkemizde, çeşitli konularda tecrübe sahibi olmuş, uzmanlaşmış teknik insanların, değerli bilgilerini dar kullanma çerçevesinden kurtarıp bu bilgiye ihtiyacı olan geniş kullanma çevresine aktarmak gereklidir. TÜRDOK'a gelen teknik uygulama güçlükleri, genellikle elde bulunan yayınlardan ve büyük ölçüde dışarıdaki dokümantasyon merkezlerinden, teknik yardım kuruluşlarından ve meslek örgütlerinden sorularak çözümlenmektedir. Uluslararası ölçüde varlığını kabul ettirmiş, ulusal bir kuruluş olarak bu cins yardımı elde etmedeki TÜRDOK önceliği büyük bir avantajdır. Yalnız, aradaki uzaklık, dış merkezlerdeki talep yoğunluğu ve yabancı uzmanların ülkemiz koşullarıyla tam olarak tanışık olmaması yüzünden bazı durumlarda cevaplar gecikmekte, konu yanlış anlaşılakta veya cevaplar çok yüzeysel kalmaktadır. Kanımıza göre dışarıya aktarılan sorunlardan bir çoğunun çözümleri yurt içindeki, teknik ve bilim dallarında uzmanlaşmış beyinler tarafından daha sağlıklı ve yararlı olarak bulunabilir. TÜRDOK olarak çabamız aradaki koordinasyonu kurmaktır.

Bu yazımız bir çağrıdır. Konusunda uzman olduğuna inanan ve kendisine TÜRDOK kanalıyla iletilecek sorunları cevaplandırmaya hazır olduğunu belirtecek mühendis ve bilim adamlarından bir «danışmanlar paneli» kurulacaktır. Danışmanlardan istenen çoğunlukla bir bilgi, bir yöntem, bir yol gösterme olacaktır. Verilecek cevap da, çoğu kez bir kağıdın bir yüzünü dolduracak kadar kısa olacaktır. Bu kısa yazının ülke gelişmesindeki değeri ise çok büyüktür

TÜRDOK, danışmalarına, bu hizmet karşılığında iç huzurun dışında bir ücret vermemektedir. Ancak verilen bilgiyle yetinmeyip daha geniş çapta danışma gereğini duyan kişi veya kuruluşlarla danışman karşı karşıya getirecek ve doğal olarak hizmet karşılığı ücret konusu ortaya çıkabilecektir.

Amacımız, ülkemiz için zorunlu olan teknik gelişmeyi gerçekleştirmektir. Kaldırılacak yük ağırdır zaman ise çok dardır. Bize yardım edecek ellere, beyinlere sonsuz ihtiyacımız olacaktır.

TÜRDOK

NOT:

Danışman olarak görev almak isteyen bilim adamlarımız veya mühendislerimizin, isim ve adresleri ile birlikte ihtisas konularını belirten bir yazıyı kurumumuzun aşağıdaki adresine göndermeleri rica olunur. Bir danışman birden fazla konuda uzman olabilir, bu durumda tümü kapsayan genel bir konu vermekten ziyade dar kapsamlı konuların ayrı ayrı verilmesi isteklerin yerine yöneltmesi, rantabl çalışma ve zaman tasarrufu bakımından gereklidir.

Adresimiz: T.B.T.A.K. TÜRDOK, Bayındır Sokak 33, Yenışehir - Ankara